

## Lakivaliokunta

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain 54 ja 58 §:n muuttamisesta**

### JOHDANTO

#### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain 54 ja 58 §:n muuttamisesta (HE 11/2017 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

#### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Sami Kiriakos, oikeusministeriö
- poliisitarkastaja Juha Paukkunen, sisäministeriö
- valtionsyyttäjä Tuuli Eerolainen, Valtakunnansyyttäjänvirasto
- asianajaja Jussi Sarvikivi, Suomen Asianajajaliitto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Helsingin käräjäoikeus
- Rikosseuraamuslaitos
- Poliisihallitus

### HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annettua lakia. Lailla on pantu täytäntöön Euroopan unionin neuvoston 13 päivänä kesäkuuta 2002 antama puitepäättös eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä. Lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että kiinniottamis- ja luovuttamispyynnön vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten tekisi syyttäjä Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön esityksestä. Lisäksi ehdotetaan, että vain syyttäjä voisi pyytää toiselta jäsenvaltiolta lupaa panna täytäntöön tuomittu vankeusrangaistus, joka koskee muuta rikosta kuin sitä, jonka johdosta henkilö on luovutettu Suomeen (erityissäännöstä poikkeaminen).

## **Valiokunnan mietintö LaVM 3/2017 vp**

Esityksen taustalla ovat Euroopan unionin tuomioistuimen 10 päivänä marraskuuta 2016 antamat tuomiot, joissa täsmennetään puitepäätöksessä tarkoitettua oikeusviranomaisen käsitettä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

### **VALIOKUNNAN PERUSTELUT**

Esitys koskee rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista EU-valtioiden välillä eli niin sanottua eurooppalaista pidätysmääräystä, joka perustuu puitepäätökseen (2002/584/YOS) joka on pantu Suomessa täytäntöön pääosin niin sanotulla EU-luovuttamislalla (1286/2003). Rikoksesta epäilty tai tuomittu henkilö voidaan pyytää luovutettavaksi toisesta jäsenvaltiosta Suomeen syyttämistä tai rangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Esityksessä on kyse toimivaltaisen viranomaisen muuttamisesta. Nykyisin Rikosseuraamuslaitos on toimivaltainen tekemään luovuttamispyynnön vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Esityksessä ehdotetaan EU-luovuttamislakia muutettavaksi niin, että tällaiset luovuttamispyynnot tekisi jatkossa syyttäjä Rikosseuraamuslaitoksen esityksestä. Syyttäjä tekee jo nykyisin luovuttamispyynnot toisiin EU-valtioihin syytetöiden menpiteitä varten. Esityksessä ehdotetaan myös, että toimivalta pyytää lupa niin sanotusta erityissäännöstä poikkeamiseen olisi jatkossa yksinomaan syyttäjällä.

Esityksen taustalla on kaksi EU-tuomioistuimen ratkaisua (C-452/16 ja C-477/16), joissa tuomioistuin on täsmäntänyt puitepäätöksessä tarkoitettua oikeudellisen päätöksen ja oikeusviranomaisen käsitettä. Tuomioissa tarkoitettua oikeusviranomaisen käsitteen täyttävät Suomessa selkeästi tuomioistuimet ja syyttäjät. Esityksessä toimivaltaiseksi viranomaiseksi on valittu syyttäjä. Lakivaliokunta puoltaa esitettyä ratkaisua. Ehdotettu ratkaisu selkeyttää Suomen järjestelmää toisten jäsenvaltioiden viranomaisille.

### **VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS**

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 11/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

Helsingissä 16.3.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kari Tolvanen kok  
jäsen Laura Huhtasaari ps  
jäsen Katja Hänninen vas  
jäsen Emma Kari vihr  
jäsen Niilo Keränen kesk  
jäsen Suna Kymäläinen sd

## **Valiokunnan mietintö LaVM 3/2017 vp**

jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd  
jäsen Juha Pylväs kesk  
jäsen Antti Rantakangas kesk  
jäsen Ville Tavio ps  
varajäsen Susanna Koski kok  
varajäsen Wille Rydman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mikko Monto